ותני עלה רבי יוסי מטהר אהייא אילימא אסיפא ת"ק נמי טהורי קא מטהר אלא דקאמר ת"ק טומאה בתוכה הבית טמא אי משום דדרך טומאה לצאת ואי משום דטומאה טמונה בוקעת וקא"ל רבי יוסי דקאמרת דרך טומאה לצאת יכול הוא להוציאה לחצאין או לשורפה במקומה ודקאמרת טומאה טמונה בוקעת טומאה טמונה אינה בוקעת ורמי דר' יוסי אדר' יוסי דתנן א)הכלב שאכל בשר מת ומת הכלב ומוטל על האסקופה ר"מ אומר אם יש בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה ואם לאו אינו מביא את הטומאה ר' יוסי אומר א)רואין [א] מכנגד השקוף ולפנים הבית טמא מכנגד השקוף ולחוץ הבית טהור רבי אלעזר אומר פיו לפנים הבית טהור פיו לחוץ הבית טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו רבי יהודה בן בתירא אומר בין כך ובין כך הבית טמא מאי לאו אאין בצוארו פותח טפח קאי רבי יוסי וש"מ טומאה טמונה בוקעת אמר רבא רואין את חלל הטומאה קתני ורבי יוסי בתרתי פליג וקא"ל לר' מאיר דקאמרת כי יש בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה אנן בתר חללה אזלינן ודקא אמרת [ב] ב)(הבית) כולו טמא מכנגד השקוף ולפנים הבית טמא מכנגד השקוף ולחוץ הבית טהור רב אחא בריה דרבא מתני לה בהדיא רבי יוסי אומר רואין את חלל הטומאה ומאן תנא דפליג עליה [ג] רבי שמעון הוא דתניא ר"ש אומר שלש

רש"י

ה"ג **ותני עלה ורבי יוסי מטהר אהייא אי נימא אסיפא תנא קמא נמי טהורי מטהר אלא[ד] דקאמר ת"ק הבית טמא אי משום דדרך טומאה לצאת כו'** ולא גרסינן **אלא לאו ארישא.** דהא ברישא בהדיא תנן בה ורבי יוסי מטהר: **אי נימא אסיפא.** וכדקתני הא ת"ק נמי מטהר: **אלא.** שמעיה לת"ק דקאמר הבית טמא כל היכא דמשכחת חדא מהנך תרי טעמי אי משום דרך טומאה לצאת כגון רישא דיש בה פותח טפח דאין כאן טומאה טמונה אלא משום דסופה לצאת ואי משום דטומאה טמונה בוקעת מדנקט רישא יש בה פותח טפח ותנא סיפא עלה העמידה בפתח ופתחה לחוץ הבית טהור ושמעינן מינה טעמא דיש בה פותח טפח דאין כאן אהל טומאה טמונה הא אין בה פותח טפח אפילו העמידה בפתח ופתחה לחוץ הבית טמא מפני שטומאה טמונה בוקעת והוי כאילו מוטלת בקרקע הבית והבית מאהיל עליה: **וקא"ל ר' יוסי.** ברישא דקאמרת גבי יש בה פותח טפח הבית טמא מפני שדרך טומאה לצאת יכול הוא להוציאה לחצאין: **ודקאמרת.** בסיפא הבית טהור וטעמא [ה]משום דנקט ברישא יש בה פותח טפח הא אין בה פותח טפח הבית טמא משום דטומאה טמונה בוקעת לאו מילתא היא דטומאה טמונה אינה בוקעת: **הכלב שאכל בשר המת ומת הכלב.** דאילו חי אפילו נכנס לבית הבית טהור כדאמר בבהמה המקשה (לעיל דף עא.) דטומאה הבלועה בבעלי חיים אינה מטמאה: **ומוטל על האסקופה.** וצוארו לפנים: **אם יש בצוארו פותח טפח.** רוחב טפח בצוארו: **מביא את הטומאה.** [ו]משום דדופנו העליון מאהיל על הטומאה וראשו השני ממשיך האהל לבית ויוצאה דרך פיו לבית ואע"ג דאין לה אהל שחללו טפח סבר ר"מ דממשיך הואיל ורחבו טפח: **ואם לאו אין מביא את הטומאה.** דכל שאין בו רוחב טפח אינו אהל כדתנן (אהלות פ"ג מ"ז) טפח על טפח על רום טפח מרובע מביא את הטומאה: **רבי יוסי אומר רואים את הטומאה.** קס"ד דה"ק בודקין בגופו את מקום הטומאה אם היה מן המשקוף ולפנים: **הבית טמא.** השתא קס"ד [ז]דאין בצוארו טפח קאי דקאמר ר"מ הבית טהור וקא"ל רבי יוסי אם הטומאה מן המשקוף ולפנים אע"פ שאין בצוארו רוחב להיות הוא אהל הרי יש כאן אהל גדול שהבית מאהיל על הטומאה וסתם חלל הגרון אין בו טפח והויא לה טומאה טמונה: **מן המשקוף ולחוץ הבית טהור.** שהרי אין כאן לא בית מאהיל ולא אהל טפח שיהא ממשיכה לתוך הבית: **פיו לפנים.** ונקב זנבו לחוץ הבית טהור אם טומאה מבחוץ ומשום המשכה לא מטמאינן ליה שהרי אין דרך מאכל לצאת דרך הפה אלא דרך השוליים נקב הריעי: **פיו לחוץ.** ושוליו לפנים: **הבית טמא.** שהרי דרך פתח קטן הזה על כרחך היא סופה לצאת: **בין כך ובין כך.** פיו לפנים או פיו לחוץ בין טומאה מכנגד המשקוף ולפנים בין שהוא לחוץ בין שבצוארו טפח בין אין בצוארו טפח ואכולהו פליג פיו לפנים טמא ואע"פ שאין סופו לצאת דרך כאן קסבר [ח]אף בדרך כניסתה היא מוציאה טומאתה אי נמי פעמים שהיה מקיא וכן שוליו לפנים מפני שדרכה לצאת דרך זה: **מאי לאו אאין בצוארו טפח קאי רבי יוסי.** ואמר דאם טומאה מן המשקוף ולפנים טמא ואע"פ שאין כאן המשכה מטמא ליה משום שהבית מאהיל על טומאה טמונה: **אמר רבא.** ר' יוסי לאו אאין בצוארו טפח קאי ולחומרא דהתם אפי' טומאה בפנים הבית טהור דטומאה טמונה אינה בוקעת אלא איש בצוארו פותח טפח קאי ולקולא דקאמר ר"מ אהל הצואר ממשיך הטומאה לבית הואיל ורחבו טפח ואע"פ שאין חללו טפח וקאמר ליה רבי יוסי רואין את חלל הטומאה חלל הצואר אם יש בחללו טפח ממשיך ואם לאו אינו ממשיך. והאי רואין את הטומאה לאו רואין את מקום שכיבת הטומאה קאמר דאמקום שכיבתה לא חיישינן דלא שני לן אם בבית אם לחוץ לבית שאין טומאת הבית אלא משום המשכה אלא רואין את חללה קאמר ודקמסיים בסיפא אם מכנגד המשקוף ולפנים כו' מילתא אחריתי היא: **ובתרתי פליג.** וה"ק ליה לר"מ דקאמרת לענין המשכה אם יש בצוארו כולו עם עובי דפנותיו רחב טפח ממשיך אנן חלל טפח בעינן: **ודקאמרת על האסקופה כולה הבית טמא.** ואע"פ שאין פיו מן השקוף ולפנים דקחשבת כל האסקופה כלפנים והאסקופה רחבה ושקוף מחותך בו שהדלת נוקף ושוקף בו כשסוגרין אותו ומההוא שקוף ולפנים הוי כלפנים: **שקוף.** בטיי"ל בלע"ז כמו שאנו עושין למפתן ולמשקוף העליון מקום שהדלת נוקש עליהן. ולשון שקיפה היא הכאה שנוקש דבר על חבירו כדמתרגמינן חבורה (שמות כא) משקופי עלה נדף (ויקרא כו) טרפא דשקיף שדופות קדים (בראשית מא) שקיפן קידום חבוטות ברוח: **מאן תנא.** דלעיל (דף קכה:) דהנוגע בכחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל חצי זית דקתני טהור דלא מצטרפי אלמא מגע ואהל לאו חד שמא הוא ופליג אדר' יוסי דקרי לאהל נוגע:

שלש

תוספות

אם יש בצוארו פותח טפח כו'. תימה אי צוארו של כלב חשיב דבר שאין מקבל טומאה כי יש בצוארו פותח טפח מאי הוי נהי דרבי מאיר אית ליה חוקקים להשלים מ"מ הא ממעט הבשר את האויר מטפח ואינה יכולה טומאה לצאת ואי חשיב דבר המקבל טומאה היכי קאמר ר' יוסי רואים את חלל הטומאה הא אם אין בחללה טפח אינו מביא ואמאי והא אינו יכול לחוץ והרי הוא כפתוח לבית ומיהו אפשר דמ"מ לרבי יוסי הבית טהור דכיון שאין בחלל טפח אין כאן אהל שימשוך טומאה לבית ופוסקת הטומאה בחוץ אך קשה נהי דבשר אפשר שאינו חוצץ עצמות אמאי אין חוצצים וי"ל כיון דאית ליה לר"מ חוקקין ויש בהם אויר קצת דהעצמות אין סותמים כל הנקב אלא ממעטין ומסתמא אין מבטלין ג) וסופו להוציאם משם לא חיילי כדפרישית פ' לא יחפור (ב"ב דף יט:): **מאי לאו אאין בצוארו פותח טפח.** ורואין היינו רואין את הטומאה אם היא כנגד השקוף או לא: **אמר רבא ה"ק כו'.** לא הוה מצי למימר דאיש בצוארו פותח טפח קאי ולא בא לחלוק אלא דלא חשיב לשקוף אהל ורואין אצואר כלב קאי דלא שייך למימר לשון רואין אהא דהא מונח קמן אלא אטומאה שהיא בפנים או אחלל שייך לומר רואין: **אנן בתר חלל אזלינן.** ור"מ דלא בעי חלל טפח לטעמיה דאית ליה בפ"ק דשבת (דף ז:) דחוקקין להשלים גבי זרק ונח בחור כל שהוא ונהי דבפ"ק דערובין (דף יא:) גבי כיפה לא אמר חוקקין להשלים אלא כשיש ברגליה ארבע ה"מ גבי מזוזה דכתיב (דברים יא) ובשעריך ובעינן שער חשוב אבל בעלמא אפי' אין שם ד' חוקקין ול"ע שם ד) ונראה דהך שמעתא איירי כשאין טפח מן השקוף ולחוץ וכשסוגרים הדלת הוא כאהל בפני עצמו ואין אהל פחות מטפח ה) ור' אלעזר אמר פיו לפנים הבית טהור לחוץ הבית טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו ונראה דר' אלעזר לאו אכלב דרבי יוסי קאי דר' יוסי בכלב שיש בצוארו חלל פותח טפח איירי ורבי אלעזר שאין בחלל פותח טפח מדקאמר פיו לפנים הבית טהור ו) אלמא בסתם כלבים איירי שאין בצוארם פותח טפח: **מאן תנא דפליג עליה דרבי יוסי ר"ש היא.** פ"ה מאן תנא דאמר לעיל נוגע בחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל חצי זית טהור דלא מצטרף אלמא תרי שמי נינהו דאהל לאו היינו נגיעה וקשה דהתם אפי' רבי יוסי מודה בין לאביי בין לרבא דהא למעלה מטפח אהל בהמשכה הוא ונראה לפרש דאמאי דקאמר לעיל מאן האי תנא דחשיב לאהל נגיעה ר' יוסי מכלל דאיכא דפליג עליה וקאמר מאן הוי האי תנא:

עלם

מסורת הש"ס

א) אהלות פי"א מ"ז, ב) נ"ל על האסקופה כולה כו' רש"א, ג) [בס"א: אין מבטלין], ד) זה הוא דבור בפני עצמו. מהר"ס, ה) ג"ז הוא דבור בפני עצמו. מהר"ס, ו) נ"ל אלא. רש"א,

עין משפט נר מצוה

סג א מיי' פכ"ה מהל' טומאת מת הל"ז:

לעזי רש"י

בטיי"ל. חלק מהמשקוף שבו הדלת חובטת.

שיטה מקובצת

א] ר' יוסי אומר רואין את הטומאה מכנגד השקוף: ב] ודקא אמרת על האסקופה כולה טמא: ג] דפליג עליה דר' יוסי ר"ש הוא: ד] טהורי מטהר אלא דשמעיה דקאמר ת"ק: ה] וטעמא משום דנקטת ברישא: ו] משום דדופנו העליון נ"ב נ"א בס"י משום דדופנו ראשו מאהיל וכו': ז] השתא קס"ד דאדאין בצוארו טפח קאי: ח] אף בדרך כניסתה היא מוציאה טומאתה. (נ"ב וה"נ תניא) א"נ פעמים שהוא מקיא וכן שוליו וכו' כן מצאתי בס"י אחד: